Последни разпореждания

Чл. 139. Шест месеца след влизането в сила на този Устав се п
веждат първите избори за членове на настоятелствата на турските мю
мански изповедни общини.

Съобразно с това Главното мюфтийство насочва изборите за
тии и главен мюфтия.

Чл. 140. Изповедните общини на мюсюлманите цигани в Републи
са подведомствени на установените с настоящия Устав мюсюлма
верски институти -- мюфтии и Главно мюфтийство и по отношение на
се приспособяват постановленията на този Устав.

Чл. 141. Всички заварени от настоящия Устав настоятелства на
сюлмански изповедни общини, мюфтии, служители при мюфтийст
и при Главното мюфтийство запазват заеманите от тях длъжности
заместването им съгласно разпорежданията на този Устав.

Чл. 142. Този Устав влиза в сила след одобрението му от Минис
ския съвет или упълномощения от него подпредседател на Министерс
съвет.

1951 На вниманието на г-н Калчанов

УСТАВ

ЗА ДУХОВНОТО УСТРОЙСТВО И УПРАВЛЕНИЕ НА МЮСЮЛМАНИТЕ В НАРОДНА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

(Утвърден от Министерския съвет с писмо № 1190-12 от 22 май 1951 год., съгласно чл. 30 от Закона за изповеданията)

ГЛАВА I

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. Всички мюсюлмани турци, живущи в Народна република България, се ползуват със свобода на изповеданието си, стига изпълнението на обредите да не нарушават действуващите закони и предписанията на този Устав.

Чл. 2. В изповедно-административно отношение мюсюлманите турци в Народната република България се управляват от Главно мюфтийство, мюфтийства и изповедни общини, съгласно постановленията на този Устав.

Чл. 3. Деловодството и сметководството на Главното мюфтийство, мюфтийствата и мюсюлманските общини се водят на български език.

В отношенията си към вярващите и при извършване на обредите същите могат да си служат и с друг език.

ГЛАВА II

а) Мюсюлманска изповедна община.

Чл. 4. Във всяко населено място, където живеят на установено местожителство 40 турски мюсюлмански семейства, същите могат с разрешение на Главното мюфтийство да образуват турска мюсюлманска изповедна община.

ЗАБЕЛЕЖКА 1. Там където няма 40 турски семейства от мюсюлманско изповедание с разрешение на Главното мюфтийство могат да се групират в една изповедна община турските мюсюлмански семейства от няколко населени места, стига те да не отстоят от предполагаемия център на общината на повече от 10 км.

ЗАБЕЛЕЖКА 2. Там където мюсюлманите турци са по-малко от 40 семейства и не може да стане групиране, Главното мюфтийство може по изключение да разреши създаването на изповедна община и при по-малък брой турски мюсюлмански семейства.

ЗАБЕЛЕЖКА 3. В София молитвения дом и имотите, предназначени за неговата издръжка се управляват от Главното мюфтийство посредством един от висшите духовни съдии, натоварен с заповед на Главния мюфтия.

Чл. 5. Изградената община е юридическа личност. Като такава тя има право да притежава движими и недвижими имоти и да приема с или без задължения дарения и завещания в нейна полза.

Чл. 6. Имотите на престанали да съществуват турски мюсюлмански изповедни общини се ликвидират от Главното мюфтийство. Добитите от ликвидацията суми се внасят в общия фонд на мюсюлманското изповедание при Главното мюфтийство.

ЗАБЕЛЕЖКА 1. Главното мюфтийство може, когато намери за нужно, да отстъпи такива имоти за временно или постоянно ползуване на някоя близка турска изповедна община.

ЗАБЕЛЕЖКА 2. Счита се, че общината е престанала да съществува когато не отговаря на условията на чл. 4.

б) Настоятелства на турските мюсюлмански изповедни общини

Чл. 7. Турските мюсюлмански изповедни общини се управляват от настоятелства, състоящи се от 5 члена.

Настоятелството се избира от местното турско мюсюлманско население за срок от 3 години въз основа на всеобщо, равно и пряко избирателно право при явно гласуване.

ЗАБЕЛЕЖКА 1. Турските мюсюлмански изповедни общини, съществуващи по силата на забележка 2. към чл. 4 от Устава, се управляват от тричленни комисии, назначавани от Главния мюфтия по представление от надлежния мюфтия.

ЗАБЕЛЕЖКА 2. До произвеждането на избори за настоятелства, последните се назначават от Главния мюфтия по представление на надлежния мюфтия.

Чл. 8. Избиратели и избираеми за членове на настоятелствата на изповедните общини са всички турци, граждани на Народната република България, от мюсюлманско изповедание, навършили 18 годишна възраст, мъже и жени, без разлика на образование, занятие, обществено положение и имотно състояние, с изключение на поставените под пълно или ограничено запрещение и лишените с влязла в законна сила присъда от избирателни права и правата по чл. 30 от наказателния закон.

Чл. 9. Редовните избори се произвеждат съгласно постановленията на този Устав в ден, определен със заповед на Главния мюфтия.

Когато няколко селища образуват една изповедна община изборите се произвеждат в центъра, където е седалището на общината.

Чл. 10. Заповедта на Главния мюфтия за произвеждане избори за настоятелства на турските мюсюлмански изповедни общини определя деня на избора. Тя се съобщава най-късно 2 месеца преди датата на избора на околийските народни съвети, които оповестяват чрез местните народни съвети датата, на която ще бъде той произведен и свикват на общо събрание избирателите мюсюлмани турци.

В населените места, където има градски народни съвети, заповедта се съобщава на последните и те се разпореждат за оповестяването и свикването на избирателите.

В съобщението на народните съвети се оповестява освен датата на избора и мястото на събранието.

Главното мюфтийство взема мерки за разгласяване произвеждането изборите и чрез местните мюфтии и настоятелства на изповедните общини.

Чл. 11. Събранието се счита законно колкото избиратели и да присъствуват, стига то да е било оповестено по надлежния ред по местния народен съвет.

Чл. 12. За всяко настоятелство се избират 5 члена и 2 подгласници.

Изборът се произвежда на общо събрание на турското мюсюлманско население, на което присъствува представител на местния общински народен съвет, който следи за правилното произвеждане на избора.

Чл. 13. Кандидатите се предлагат от тричленна комисия, избрана от събранието.

Присъствуващите на събранието избиратели мюсюлмани турци могат да предлагат и други кандидати.

Чл. 13. Гласуването става явно и по отделно за всеки кандидат.

Считат се избрани от събранието ония кандидати, които са получили повече гласове.

Чл. 15. За произвеждането на избора се съставя протокол в 3 екземпляра, който се подписва от бюрото на събранието и се приподписва от представителя на народния съвет, който е присъствувал при избора.

Протоколът съдържа:

1. номер и дата на заповедта за насрочване на избора;
2. деня и мястото на избора;
3. наименование на изповедната община;
4. имената на членовете на бюрото, състоящо се от 3 души, което е ръководило събранието и на тричленната комисия, която е предложила кандидатите;
5. часа когато е почнало събранието и когато е свършило;
6. реда по който е бил произведен избора;
7. за кои кандидати е било гласувано и всеки кандидат колко гласа е получил "за", колко "против" и колко "въздържали се от гласуване";

8. на основание резултата от гласуването кои кандидати са обявени избрани за членове и подгласници на настоятелството;

9. имало ли е някакви възражения при избора и какви.

Чл. 16. Възражения за допуснати нередовности при избора се правят устно или писмено на самото събрание. Те се отбелязват в избирателния протокол и се прилагат към него – ако са писмени.

Чл. 17. Съставеният изборен протокол най-късно 3 дни след произвеждането на избора се изпраща чрез местния народен съвет в околийския народен съвет, който при мнение го препраща в Главното мюфтийство, където една комисия, състояща се от двама висши духовни съдии и юрисконсулта на Главното мюфтийство, проучва книжата по избора и се произнася за редовността му.

Утвърждаването на избора става със заповед на Главния мюфтия.

Чл. 18. В случай че изборът не се утвърди поради нередност или не се състои, Главното мюфтийство разпорежда да се произведе нов избор. Ако изборът за настоятелство бъде опорочен или не се състои два пъти по ред, Главното мюфтийство назначава една 5-членна комисия, която замества настоятелството във всичките му права и длъжности до изтичане на общия му мандат.

Чл. 19. Когато едно настоятелство бъде разтурено или остане в малцинство, Главното мюфтийство назначава временна тричленна комисия, която управлява делата на общината до избирането на ново настоятелство.

Заповедта за назначаването на комисията определя и деня на новия избор, който се произвежда в срок от 3 месеца.

Чл. 20. Членовете на настоятелството най-късно 7 дни след като им бъде съобщено, че изборът е утвърден, избират измежду си под председателството на най-стария член, председател, подпредседател и секретар-касиер.

Това става в първото заседание, което се свиква по нареждане на председателя на местния народен съвет. Другите избрани лица остават за членове на настоятелството.

За избора се съставя протокол в 3 екземпляра, един от които се изпраща чрез местния мюфтия на Главното мюфтийство за сведение.

Чл. 21. След конституирането си настоятелството приема сметките и делата на изповедната община от старото настоятелство. За случая се съставят нужните актове, преписи от които се изпращат чрез мюфтийството в Главното мюфтийство за сведение.

В случай че при предаването или отпосле новото настоятелство открие някои злоупотребления, председателят на настоятелството е длъжен в срок от един месец да донесе за това в Главното мюфтийство и да поиска ревизия.

в) Права и длъжности на настоятелствата.

Чл. 22. Настоятелството ръководи и управлява делата и имотите на изповедната община и я представлява във всяко отношение.

Чл. 23. Настоятелството взема решение по всички въпроси, които са от негова компетентност. То отговаря солидарно за решенията, които ощетяват интересите на изповедната община или които са противни на разпорежданията на този Устав.

Чл. 24. Настоятелството се свиква редовно на заседание веднъж месечно. При важни случаи то се свиква на извънредно заседание от постоянното присъствие.

Чл. 25. Заседанията се считат законни ако присъствуват повече от половината от общия брой на членовете, а решенията се вземат с обикновено болшинство от присъствуващите при явно гласуване.

Чл. 26. Заседанията се ръководят от председателя, а в негово отсъствие от подпредседателя.

Чл. 27. Председателят, подпредседателят и секретар-касиерът съставляват постоянното присъствие на настоятелството. Те са солидарно отговорни за прилагането на решенията в настоятелството, за точното изпълнение на бюджета на изповедната община и изобщо за всяка нередовност и злоупотреба с приходите на общината.

Чл. 28. Председателят на настоятелството представлява изповедната община и нейните интереси пред административните и съдебни власти. Той тури в изпълнение взетите от настоятелството решения и ръководи делата му.

Чл. 29. Настоятелствата на изповедните общини подпомагат местните народни съвети в дейността им за издигане на турското мюсюлманско население в културно-битово отношение, както и за популяризиране сред това население на всички обществени, стопански, културни и други мероприятия на тези съвети.

Чл. 30. Настоятелството назначава и уволнява служителите при настоятелството и молитвените домове и представя по установения ред на надлежния мюфтия кандидати за свещенослужители.

То контролира джамийските служители и всички богоугодни заведения на общината и бди за реда и хигиената в тях.

Чл. 31. Настоятелствата са длъжни точно и на време да изпълняват заповедите и нарежданията на местните мюфтии и Главното мюфтийство.

Чл. 32. Настоятелствата най-малко един път през годината дават отчет за извършената от тях работа направо на избирателите, свикани на публични събрания.

Чл. 33. Присъствуващите на отчетните събрания имат право да поставят въпроси за разяснение, да упражняват критика, да дават препоръки във връзка с дейността на настоятелството.

Чл. 34. Настоятелствата имат право да отменяват решенията и разпо ряжданията на своите постоянни присъствия.

Чл. 35. Настоятелството води следните книги: 1) касова книга; 2) квитанционни книги; 3) инвентарна книга; 4) протоколна книга; 5) входящ и изходящ дневник; 6) книга за молитвените домове и вакъфските имоти; 7) книга за движението на турското мюсюлманско население в общината.

Книгите пор. №№ 1,2 и 3 се заверяват от респективния мюфтия.

Чл. 36. Длъжността член на настоятелството е почетна и безплатна.

Настоятелството може обаче, със съгласието на Главното мюфтийство да определя известно възнаграждение на председателя и секретар-касиера на настоятелството с оглед на възможностите на общината и в рамките на нейния бюджет.

Чл. 37. Никой член на настоятелството не може да напусне длъжността си преди да бъде освободен от длъжност със заповед на Главното мюфтийство. На негово място Главното мюфтийство провъзгласява първия по ред от подгласниците.

Чл. 38. Ако някой член на настоятелството не приеме длъжността по уважителни причини или ако не изпълнява длъжността си или я изпълнява небрежно, Главното мюфтийство по представление на респективния мюфтия го уволнява и замества по реда, оказан в чл. 37.

Чл. 39. Ако настоятелството със своите действия нарушава Устава и законите и ощетява интересите на общината, не изпълнява разпорежданията на Главното мюфтийство или ако се окаже неработоспособно, по предложение на мюфтията се уволнява и замества с друго настоятелство.

Изборът за ново настоятелство трябва да се произведе в срок 3 месеца от датата на уволнението.

До произвеждането на нов избор общината се управлява от тричленна комисия, назначена от Главния мюфтия по предложение на надлежния мюфтия.

Чл. 40. Всяко настоятелство има печат с надпис на български: "Турска мюсюлманска изповедна община, с. или гр. . . . . ", в средата НРБ.

г) Бюджет на изповедната община

Чл. 41. Бюджетната година на изповедната община почва от 1 януари и свършва на 31 декември. За всяка бюджетна година настоятелството съставлява бюджетопроект за приходите и разходите на общината.

Длъжни са да изготвят бюджетопроекти и изповедните общини, които не притежават недвижими имоти или притежават малко такива и да предвиждат в тях кредити за възнаграждение на свещенослужителите и за поддържане на молитвените домове. Нужните средства за посрещане на тези разходи се събират от местното население под формата на доброволни помощи.

В бюджетите на гръцките изповедни общини могат да се предвиждат представителни пари за местните мюфтии.

Чл. 42. До 30 октомври настоятелството на общината приготовлява и приема бюджетопроекта за идната година и в 3 екземпляра го изпраща на местния мюфтия. Последният преглежда бюджетопроекта и най-късно до 15 ноември го изпраща със свое мотивирано мнение в Главното мюфтийство.

Чл. 43. Бюджетите се утвърждават от Главния мюфтия.

Ако се окаже, че в бюджета са допуснати опущения и неправилности, Главното мюфтийство ги поправя и след това утвърждава бюджета.

Когато допуснатите опущения и неправилности са от важно естество и времето позволява, бюджетът се връща на настоятелството за повторно разглеждане и поправяне.

Преписи от утвърдения бюджет се изпраща за сведение в Дирекцията на изповеданията при Министерския съвет.

Чл. 44. Ако новият бюджет не се утвърди до края на месец януари, до утвърждаването му остава в сила старият бюджет.

Чл. 45. Всяко настоятелство на турска мюсюлманска изповедна община предвижда в бюджета си 10 % от общите приходи за издръжка на фонда "Духовенство и вакъфи" при Главното мюфтийство.

Сумите предназначени за издръжка на този фонд се събират с отделна квитанционна книга и се внасят с вносен лист в края на всеки месец в местния клон на Българската народна банка в приход на фонд "Духовенство и вакъфи".

Сумите по този параграф не могат да се изразходват за никакви други цели и за невнасянето, както и за несвоевременното им внасяне остава отговорен секретар-касиер на настоятелството.

Чл. 46. За дребни веществени разходи, които не могат да се предвидят и определят при съставянето на бюджета, всяко настоятелство предвижда особен параграф под название "непредвидени веществени разходи" с кредит не по-голям от 2000 лева.

Чл. 47. За усилване предвидените кредити за веществени разходи в бюджета на всяко настоятелство се предвижда особен параграф под название "запазен фонд за допълнителни веществени разходи", сумата на който не може да надминава 5 % от общата сума на тия кредити.

Чл. 48. Всяка сума от бюджета се употребява само за определена цел. Нито една сума не може да се пренесе от един параграф за посрещане разходи по други параграфи.

Чл. 49. Ако в течение на бюджетната година сумата по някой параграф се окаже недостатъчна, тя може да се усили от параграфа "запазен фонд за допълнителни веществени разходи".

Сумата от този параграф може да се пренесе в други параграфи по разхода само по решение на настоятелството, въз основа на мотивирано писмено изложение на секретар-касиера.

От параграфа "запасен фонд" не могат да се увеличават параграфите за издържане личния състав на служителите при настоятелството и джамиите, както и параграфа "непредвидени разходи".

Чл. 50. Излишъците от бюджета на изповедната община се внасят в приход по бюджета на същата община за следващата година.

д) Каса и отчетност на настоятелството

Чл. 51. Секретар-касиерът на настоятелството прибира приходите и оправдава разходите, съгласно бюджета на изповедната община, решенията на настоятелството и постановленията на този Устав.

Чл. 52. В касата на селска изповедна община не могат да се държат повече от 5 000 лв., а на градска – повече от 20 000 лв. Останалите приходи се внасят в Българската народна банка на текуща лихвена сметка или в Спестовната каса.

Чл. 53. Секретар-касиерът се грижи за правилното и навременно събиране на приходите и за законосъобразното произвеждане на разходите.

Чл. 54. За всяка постъпка в касата на изповедната община сума секретар-касиер издава квитанция от кочан, който съдържа: кочан, който остава в книгата и квитанция, която се отрязва и дава на вносителя.

Чл. 55. Никакъв разход не може да се извършва без съгласието на председателя на настоятелството. Платежните заповеди, както и всички други парични книжа се подписват от председателя и приподписват от секретар-касиерът.

Чл. 56. Всички разходи по бюджета на изповедната община се оправдават с редовни оправдателни документи.

Чл. 57. Органите по държавния контрол и тези на Главното мюфтийство произвеждат ревизии по отчетността на настоятелствата всякога когато това се намери за нужно. За резултата на всяка ревизия те съставят ревизионен акт едни екземпляр, от който се изпраща на Главното мюфтийство.

Чл. 58. Най-малко веднъж за всяко тримесечие настоятелството проверява касата на общината. За всяка забелязана нередовност и неправилност по приходо-разхода, настоятелството изисква от секретар-касиера нужните обяснения и излага резултата от проверката с постановление, преписа от което изпраща в Главното мюфтийство.

Чл. 59. Настоятелствата са длъжни да съставят ежегодно главния отчет на операциите си по прихода и разхода през изтеклото бюджетно упражнение и най-късно до 15 април да го представят в Главното мюфтийство за разглеждане от специална комисия, назначена с заповед на Главния мюфтия.

Чл. 60. За разходи, извършени не според наредбите на този Устав отговарят солидарно лицата, които са разрешили или одобрили извършването им заедно със секретар-касиера.

е) Канцелария на изповедната община

Чл. 61. Всяко настоятелство има своя канцелария, която се управлява от секретар-касиерът на настоятелството, под надзора на председателя.

Секретар-касиерът държи протоколите на настоятелството, води входяща и изходяща преписка и я групира в дела, пази печата, делата и архивата на настоятелството и отговаря за нередовностите в канцеларията.

Всички изходящи писма се подписват от председателят или неговия заместник и от секретар-касиерът.

ГЛАВА III

СВЕЩЕНОСЛУЖИТЕЛИ И СЛУЖИТЕЛИ ПРИ МОЛИТВЕНИТЕ ДОМОВЕ

Чл. 62. Всяка изповедна община трябва да издържа според големината си, средствата и нуждите си свещенослужители и служители при джамиите.

Чл. 63. Свещенослужители в мюсюлманското изповедание са: имам-ходжите, хатибите, моезините и вайзите, а служители – каюмите, сюнетчиите, тюрбедарите, гасалите и гробарите.

Сюнетчиите за да могат да упражняват занаята си трябва да притежават разрешително от местните санитарни власти.

Чл. 64. Свещенослужителите се назначават и уволняват от местния мюфтия със заповед, която влиза в сила след утвърждаването ѝ от Главното мюфтийство.

Чл. 65. За да бъде някой назначен за свещенослужител трябва:

1) да притежава свидетелство за завършен курс на медресе или на малцинствената гимназия "Шуменъ", или да е издържал изпит пред наročна комисия назначена от Главния мюфтия;

2) да е български гражданин;

3) да не е под следствие или лишен с присъда от правата по чл. 30 от наказателния закон;

4) да е с непорочно поведение;

5) да се ползува с почит, уважение и доверие между съвернишите си;

6) да не страда от някоя психическа или заразна болест;

7) да е навършил 18 години;

8) да е честен и благонадежден;

9) да няма фашистки или реставраторски прояви.

Чл. 66. Кандидатите за свещенослужители, които искат да се явят на изпит за свещенослужителска длъжност подават заявление до местния мюфтия, като същевременно внасят такса, определена от Главното мюфтийство.

Чл. 67. Изпитната комисия съставя протокол за резултата от изпита, като вписва успеха на всеки кандидат по отделно. Препис от този протокол се изпраща в Главното мюфтийство, което въз основа на същия приготовлява специални свидетелства за правоспособност и ги изпраща чрез съответния мюфтия на правоимащите.

ЗАБЕЛЕЖКА: Изпитът се полага от специална програма, изработена от Главното мюфтийство.

Чл. 68. Когато се появи вакантно място за свещенослужител, за та. бива назначен оня кандидат, който отговаря на условията по чл.чл. 65 и 66 от настоящия Устав. Ако всички кандидати отговарят на поменатите условия и еднакво са желани от населението, те се подлагат на конкурсен изпит пред изпитна комисия в състав: председател – местния мюфтия и членове: председателят на настоятелството на изповедната община в града и трима учени (улеми) от района. Вакантното място получава лицето, което спечели конкурса.

ЗАБЕЛЕЖКА: Членовете на изпитната комисия се назначават от местния мюфтия.

Чл. 69. Службата на изпитната комисия е почетна. Всеки кандидат обаче внася по 100 лв. за всеки член от комисията.

Чл. 70. Когато за дадена вакантна свещенослужителска длъжност не се яви кандидат, отговарящ на изискуемите условия местният мюфтия може да назначи "изпълняващ длъжността" лице, което не притежава тия условия, но има достатъчна подготовка за да изпълнява службата.

Назначеният за изпълняващ длъжността свещенослужител се освобождава от длъжност веднага щом се яви кандидат, отговарящ на изискуемите условия да я заеме.

Назначението на изпълняващите длъжност става със заповед на местния мюфтия, която подлежи на утвърждение от Главното мюфтийство. От тях не се събират никакви такси.

ЗАБЕЛЕЖКА: Едно и също лице може да заема две свещенослужителски длъжности когато тяхното изпълнение е възможно едновременно.

Чл. 71. Главното мюфтийство води особена книга за движението на свещенослужителите. За всички промени в състава на свещенослужителите се съобщава за сведение в Дирекцията на изповеданията при Министерския съвет.

Чл. 72. Длъжностите на свещенослужителите са следните:

1) да извършват богослужението;

2) да венчават;

3) да погребват;

4) да извършват всички религиозни обреди и треби, предвидени в шериятските закони. Освен това те са длъжни да изпълняват всички законни нареждания на настоятелствата на изповедните общини, на мюфтиите, в чиито райони се намират и на Главното мюфтийство.

Когато в едно населено място има повече от един свещенослужител, съответният мюфтия определя кои треби от кой свещенослужител се извършват и кой е служебният район на всеки един от тях.

Чл. 73. Свещенослужителят не може да извършва каквито и да било треби или обреди ако не са спазени предписанията на съответните закони.

Чл. 74. Свещенослужителят не може да откаже извършването на религиозна треба на свой сънарод под какъвто и да е предлог, щом като са изпълнени предписанията на законите и настоящия Устав.

Той не може да откаже да извърши религиозни треби или обред и на мюсюлманин от нетурски произход, жител на същото населено място, когато той пожелае това, ако в същото населено място има свещенослужител от съответната народност.

Чл. 75. Свещенослужителите не могат да венчават лица, неснабдени с удостоверение, че са сключили граждански брак и без позволително за венчаване от местния мюфтия.

Чл. 76. Свещенослужителите не могат да извършат религиозни треби и обреди извън общината, в която служат, освен в случай на необходима нужда и то с разрешение на местния мюфтия.

Чл. 77. Никой свещенослужител не може да отсъствува от местослужението си без предварително разрешение. За отсъствие до 10 дни се иска разрешение от надлежния мюфтия, а за отсъствие повече от 10 дни – от Главното мюфтийство. В последния случай мюфтията трябва да посочи начин, по който ще бъде заместен в службата си отсъствуващия свещенослужител.

Чл. 78. Размерът на таксите, които свещенослужителите събират, се определя в бюджетите на мюсюлманските изповедни общини.

Чл. 79. Свещенослужители, които не изпълняват длъжностите си редовно и нарушават разпорежданията на този Устав се наказват съгласно чл. 115 от същия.

ГЛАВА IV

МОЛИТВЕНИ ДОМОВЕ И БОГОСЛУЖЕНИЕ

Чл. 80. Всяка турска мюсюлманска изповедна община може да има един или повече молитвени домове според нуждите на населението ѝ.

В тях могат да се молят всички мюсюлмани без разлика на народностна принадлежност.

Чл. 81. Построяване на нови молитвени домове се допуска с разрешение на Главното мюфтийство. Разрешението се иска от местния мюфтия с мотивиран доклад, основан на постановление на настоятелството на изповедната община. Тоя доклад трябва да съдържа следните сведения:

1) броя на турското мюсюлманско население в общината;

2) нуждите, които налагат построяването на нов молитвен дом и

3) източниците на средства, с които ще се построи сградата.

Чл. 82. Богослужението в молитвените домове е публично. Богослужението на открито и религиозните процесии се подчиняват на общите закони и административните разпоредления.

Чл. 83. Молитвените домове служат само за извършване на религиозни треби и обреди, които стават при открити врата. Събрания за каквато и да е друга цел в молитвените домове се забраняват.

ГЛАВА V

а) Мюфтии

Чл. 84. В духовно отношение мюсюлманите турци в Народна република България се управляват от Главен мюфтия и мюфтии.

Броят на седалищата на местните мюфтии се определят от Главния мюфтия със заповед.

Чл. 85. Мюфтиите са духовни началници на мюсюлманите турци в поверените им райони и органи на Главното мюфтийство.

Чл. 86. Мюфтиите се избират за 5 години от председателите на турските мюсюлмански изповедни общини, в района на които се намира мюфтия.

Чл. 87. Кандидатите за мюфтии трябва да отговарят на условията, показани в закона за държавните служители и имат цензи, изискани от наредбата за щатните таблици на служителите по вяроверното и мюсюлманското духовенство.

Чл. 88. Изборите за мюфтии се произвеждат в един ден общо за цялата страна и се насрочват с заповед на Главния мюфтия.

Заповедта се издава най-малко три месеца преди датата на изборa и се разгласява чрез мюфтиите, мюсюлманските изповедни общини и чрез печата.

В заповедта се определя датата, на която ще се произведе изборa, датата до която ще се приемат заявленията на кандидатите и деня, в който ще бъдат разгледани постъпилите заявления.

Заявленията се подават в Главното мюфтийство, придружени с нужните документи. В тях се обозначава кой кандидат за кой мюфтийства кандидатствува.

Всеки кандидат може да кандидатствува най-много за две места.

На определения ден Висшият духовен съд в пълен състав, с участие на юрисконсулта на Главното мюфтийство, в открито заседание разглежда подадените заявления и определя лицата, които се допущат да кандидатствуват.

Имената на кандидатите, които са допуснати се оповестяват чрез мюфтийствата, настоятелствата на изповедните общини и чрез печата.

Документите на недопуснатите кандидати се връщат чрез съответните мюфтийства.

Чл. 89. В деня на изборa, определен със заповед на Главния мюфтия, изборът се произвежда по следния начин: всеки председател на настоятелство на турска мюсюлманска изповедна община поставя в чист плик името на кандидата, за когото гласува и го запечатва. Този плик с официално писмо на настоятелството се поставя в друг плик и с препоръчано писмо с обратна разписка се изпраща в Главното мюфтийство. В писмото се съобщава, че в чистия плик е поставено името на кандидата, за когото се гласува.

На външния плик се отбелязва, че писмото е изборно.

Постъпващите писма се запечатват без да се отварят и се съхраняват от началника на канцеларията при Главното мюфтийство.

Чл. 90. Десет дни след датата на изборa една комисия състояща се от членовете на Висшия духовен съд и юрисконсулта на Главното мюфтийство отваря писмата, събира чистите пликове, разтваря ги и провъзгласява за избран кандидата, който е получил най-много гласове.

Чл. 91. Протоколът на комисията, с който се провъзгласява избрания мюфтия влиза в сила след утвърждаването му от Дирекцията на изповеданията при Министерския съвет.

Чл. 92. Избраният на две места кандидат е длъжен в 10 дневен срок от датата на съобщението, че е избран да заяви в Главното мюфтийство кое място запазва и от кое се отказва.

За освободеното място Главното мюфтийство насрочва нов изборът по установения ред.

Чл. 93. Когато за някой район има само един кандидат изборът не се произвежда, а той се назначава от Главния мюфтия за същия период. Заповедта, с която се назначава кандидатът за мюфтия влиза в сила след утвърждаването ѝ от Дирекцията на изповеданията при Министерския съвет.

Чл. 94. Длъжностите на мюфтиите са:

1) да бдят за правилното и редовно функциониране на мюсюлманските изповедни общини, както и да упражняват надзор над настоятел-

ствата им, свещенослужителите и служителите при молитвените домове;

2) да се грижат за развитието на благотворителността и за духовно нравственото повдигане на мюсюлманите в района им;

3) да бдят и дават наставления за точното изпълнение на мюсюлманската религия;

4) да съдействуват на правителствените органи в дейността им за културно-просветното и битово издигане на мюсюлманите, живущи в района им.

Чл. 95. Мюфтиите могат да предприемат обиколки в свой район в изпълнение на своите обязаности, за което уведомяват Главното мюфтийство.

Чл. 96. На сключилите граждански брак двойки, желаещи да сключат и религиозен такъв, мюфтиите, съобразявайки се с шериятските закони, могат да издават нужното позволително.

Чл. 97. Мюфтийствата имат печат с надпис на български: Мюфтийство в гр. . . . . в средата НРБ.

б) Канцелария при мюфтийствата

Чл. 98. Книгите, кореспонденцията и финансовите дела на мюфтийствата се водят от канцелария, състояща се от шериятски секретар, секретар-касиер и прислужник.

Чл. 99. Мюфтийствата водят:

1) главна приходно-разходна книга;
2) квитанционна книга;
3) касова книга;
4) инвентарна книга;
5) изходящ и входящ дневник.

Чл. 100. Служителите при мюфтийствата трябва да притежават ценза, предвиден в щатните таблици.

Чл. 101. За издръжка на канцеларите и на персонала при мюфтийствата Главното мюфтийство предвижда ежегодно нужните за тая цел кредити.

Чл. 102. Секретар-касиерите на мюфтийствата внасят приходите на мюфтийствата в Българската народна банка съгласно наредбата за плащанията.

ГЛАВА VI

а) Главно мюфтийство

Чл. 103. Главният мюфтия е духовен представител на мюсюлманите турци в Народна република България и има седалище в София.

Чл. 104. Главният мюфтия се избира за шест години от мюфтиите.

Чл. 105. Кандидати за Главен мюфтия могат да бъдат всички лица, които отговарят на условията, показани в закона за държавните служители и имат ценза изискан от наредбата за щатните таблици за иноверното и инославно духовенство и са били мюфтии три години или висши духовни съдии.

Чл. 106. Изборът за Главен мюфтия се произвежда по реда, показан в чл.чл. 89,90, 91 и 92, които се приспособяват за това.

ЗАБЕЛЕЖКА: При избора гласува и Главният мюфтия.

Чл. 107. Длъжностите на Главния мюфтия са:

1. да упражнява надзор над мюфтиите и чрез тях над свещенослужителите и мюсюлманските изповедни общини, като бди за правилното и редовно функциониране на службите им;

2. да се грижи за развитието на благотворителността и религиозно нравственото повдигане на мюсюлманите турци, живущи в Народната република България;

3. да бди и дава наставления за точното изпълнение на шериятските закони при верските прояви на мюсюлманите турци;

4. да подпомага правителствените органи в дейността им за културно-битово издигане на мюсюлманите турци, живущи в Народната република България;

5. да открива съгласно чл. 14 от закона за изповеданията духовни училища за подготовка на свещенослужители и да следи за правилното функциониране на същите.

Чл. 108. Когато Главният мюфтия отсъствува замества го един от висшите духовни съдии.

Чл. 109. Главното мюфтийство има печат с надпис на български Главно мюфтийство - София, в средата НРБ.

б) Канцелария на главното мюфтийство.

Чл. 110. Книгите, кореспонденцията и финансовите дела на Главното мюфтийство се водят от канцелария с персонал, предвиден в бюджета на Главното мюфтийство.

Чл. 111. Юрисконсултът на Главното мюфтийство е и началник на канцеларията. Той изпълнява касовата служба, получава цялата кореспон-

[illegible] и с отговорен за правилния ход на работата в канцеларията, пази печата и приподписва всички изходящи книжа.

Чл. 112. В началото на всяка година Главното мюфтийство изготвя свой бюджет, който се утвърждава от Главния мюфтия. Преписи от бюджета се изпращат в Дирекцията на изповеданията при Министерския съвет за сведение съгласно чл. 13 от закона за изповеданията.

Чл. 113. Всички служители при Главното мюфтийство и мюфтийствата се назначават и уволняват от Главния мюфтия. Същите трябва да отговарят на условията, изискуеми по закона на държавните служители и да имат ценз, предвиден в наредбата за щатните таблици на служителите по източното и инославно духовенство.

ГЛАВА VII

МЮСЮЛМАНСКИ ДУХОВНИ СЪДИЛИЩА

Чл. 114. При всяко мюфтийство има духовен съд, който се занимава с дела от чисто религиозен характер, както и с дела от дисциплинарен характер за провинения на свещенослужителите от района им. Този съд е едноличен и съдия при него е мюфтията.

Чл. 115. За нередовно изпълнение на служебните задължения, лошо поведение, неприлично отнасяне към началството, грубо отнасяне към гражданите, превишаване на власт, противодемократични прояви и други грешки и нарушения от страна на свещенослужителите, мюфтията им налага следните наказания:

1) мъмрене;

2) глоба;

3) уволнение.

Чл. 116. При Главното мюфтийство има Висш духовен съд, състоящ се от трима членове. Председател на този съд е Главният мюфтия.

Чл. 117. Членовете на Висшия духовен съд се назначават от Главния мюфтия.

Чл. 118. Кандидатите за висши духовни съдии трябва да отговарят на изискванията на закона за държавните служители и да имат ценза, посочен в щатните таблици.

Чл. 119. Висшият духовен съд налага на мюфтиите, служителите при мюфтийствата и при Главното мюфтийство за провинения, изброени в чл. 115 следните наказания:

1) забележка;

2) мъмрене;

3) глоба до 1/4 от заплатата;

4) преместване;

5) уволнение.

Наказанията се налагат според важността и характера на нарушението и степента на вината.

Чл. 120. Висшият духовен съд разглежда:

1. всички преписки по назначаване, уволняване и преместване на свещенослужителите;

2. всички искания за издаване фетви по разни религиозни въпроси;

3. всички преписки по разрешаване продажби или замяна на вакъфски имоти;

4. всякакви спорове между настоятелствата на турските мюсюлмански изповедни общини и мютевелиите по управлението на мютевелийските имоти;

5. жалби против заповеди за налагане глоба на свещенослужители от мюфтиите;

6. жалби против отказ на мюфтията да издаде позволително за сключване на религиозен брак;

7. разрешенията на мюфтиите за откриване нови молитвени домове, закриване на такива и превръщане мечити в джамии.

Чл. 121. Всички преписки по т.т. 1, 3 и 7 на чл. 120 се изпращат служебно във Висшия духовен съд за разглеждане.

Чл. 122. Съдебният език във Висшия духовен съд е турски и български.

Чл. 123. При разрешаването на делата Висшият духовен съд се ръководи от постановленията на шериятските дотолкова, доколкото те не противоречат на духа на действуващите закони в Народната република България.

Чл. 124. Образуването на дела, призоваването на страните и свидетелите и постановяването на решения става по ред, предвиден в закона за гражданското съдопроизводство.

Чл. 125. Висшият духовен съд постановява решения:

а) за отменяване решението на мюфтийския съд;

б) за потвърждаване решението на мюфтийския съд и

в) за прекратяване на делото.

Чл. 126. Деловодството и съдопроизводството при Висшия духовен съд се водят от персонала на канцеларията при Главното мюфтийство.

Чл. 127. Заплатите на двамата членове-съдии в този съд се предвиждат в бюджета на Главното мюфтийство.

Чл. 128. Контролът на местните духовни съдии принадлежи на Главното мюфтийство.

ГЛАВА VIII

ВАКЪФИ

Чл. 129. Всички вакъфи в Народната република България се управляват от настоятелствата на турските мюсюлмански изповедни общини.

Ако се окаже, че има още вакъфи, които се управляват от мютевелии, те се отнемат от ръцете на последните и се предават за управление на настоятелствата на съответните турски мюсюлмански изповедни общини.

Чл. 130. Всяко прехвърляне на частен или мютевелийски вакъф от мютевелията върху настоятелството на изповедната община става в присъствието на специален делегат на Главното мюфтийство.

Чл. 131. Разрешението на всички спорове от вътрешно естество, възникнали по управлението на вакъфите, принадлежи на Главното мюфтийство.

Чл. 132. Настоятелството не може да купува, нито да продава или ипотекира, нито да замени вакъфски имоти, нито да сключва заеми, нито да извършва каквито и да било правни сделки с вакъфски имоти без предварително разрешение на Главното мюфтийство.

Молбата за тази цел се придружава с мотивирано протоколно решение, в което между другото се излага нуждата, която е продиктувала взетото решение, ползата от него, средствата за покриване на разходите, сумата на която те възлизат, целта за която ще бъде употребен заемът, начина и средствата за амортизацията му и пр.

ЗАБЕЛЕЖКА: Постановленията на настоятелствата за юридически сделки, с вакъфите, за които съгласно настоящия член се иска разрешение от Главното мюфтийство, се изпращат на местния мюфтия, който със своє мотивирано мнение ги изпраща в Главното мюфтийство.

Чл. 133. Настоятелствата дават под наем, построяват и поправят вакъфските имоти с разрешение на Главното мюфтийство.

Чл. 134. Главният мюфтия е длъжен да представя в Дирекцията на изповеданията при Министерския съвет в края на всяка година сведение за завещанията и дарения, направени в полза на молитвените домове.

Чл. 135. При Главното мюфтийство съществува фонд "Духовенство и вакъфи". Фондът си изготвя бюджет, който се утвърждава от Главния мюфтия.

Прекис от бюджета се изпраща за сведение в Дирекцията на изповеданията при Министерския съвет.

Фондът "Духовенство и вакъфи" се управлява от Главния мюфтия. Персоналът му се определя с бюджета на фонда. В бюджета на фонда могат да се предвиждат представителни пари за Главния мюфтия и за духовните съдии при Главното мюфтийство.

Излишъците по бюджета на фонда се минават в приход по бюджета на същия фонд за следващата година.

Чл. 136. Фондът "Духовенство и вакъфи":

1. води, проучва и изпълнява преписките по избирането членове за настоятелства на турските мюсюлмански изповедни общини, за извършване промени в състава на настоятелствата, за откриване нови изповедни общини;

2. проучва и докладва бюджетите на настоятелствата на изповедните общини;

3. разглежда и дава мнение по всички решения на настоятелствата за продажба и замяна на вакъфски имоти, сключване на ипотеки, заеми и пр. вообще по всички юридически сделки с вакъфските имоти;

4. проучва и докладва тъжбите преписки на изповедните общини;

5. води службата по отчитането на настоятелствата на мюсюлманските изповедни общини;

6. проучва финансовото положение на изповедните общини и дава упътвания за правилното ориентиране на същите;

7. следи за правилното събиране приходите на изповедните общини и за целесъобразното им изразходване;

8. проучва нуждите на мюсюлманските изповедни общини и действува за тяхното удовлетворяване;

9. дава на настоятелствата упътвания и разяснения на разните закони, които засягат тяхната дейност;

10. разпределя и урежда свещенослужителските и служителски служби по молитвените домове;

11. следи за поддържането на всички вакъфски имоти и молитвени домове в Народната република България в добро състояние;

12. следи за културно-просветната и обществена дейност на настоятелствата сред турското мюсюлманско население и активизира същите;

13. съставя и води общите списъци на вакъфските имоти, молитвените домове и свещенослужителите в Републиката.

Чл. 137. При Главното мюфтийство има фонд "Издръжка и подпомагане на бедни турски студенти", средствата на който се набират от доброволни помощници на турските мюсюлмански изповедни общини.

Устройството, управлението и начина на отпущане стипендии и помощи от този фонд се урежда с правилник, утвърден от Главния мюфтия.

Чл. 138. При Главното мюфтийство има Общ мюсюлмански фонд на мюсюлманите турци в Народната република България. Средствата на фонда се набират от ликвидационната на имотите на престаналите да съществуват турски мюсюлмански изповедни общини.

Средствата на този фонд се изразходват за подпомагане молитвените домове на мюсюлманите турци и за субсидиране бюджета на Главното мюфтийство.